

in Neuroscience. 2022, vol. 16, nr.2. Doi: <https://doi.org/10.3389/fnins.2022.872036>.

10. Whelan T. P., Daly E., Puts N. A. Editorial Perspective: Bridging the translational neuroscience gap in autism – development of the ‘shiftability’ paradigm. In: The Journal of Child Psychology and Psychiatry. 2024, vol. 65, nr. 6, p. 862-865. Doi: <https://doi.org/10.1111/jcpp.13940>.

ASPECTE TEORETICO-CONCEPTUALE ALE ANXIETĂȚII DENTARE

Ala Ojovan

dr. în șt. med., Catedra de terapie stomatologică,
USMF „Nicolae Testemițanu, ala.ojovan@usmf.md
<https://orcid.org/0000-0002-9804-5519>

Radu Bolun

dr. în șt. med., Catedra de terapie stomatologică, USMF
„Nicolae Testemițanu, radu.bolun@usmf.md

THEORETICAL-CONCEPTUAL ASPECTS OF DENTAL ANXIETY

Among the most recently discussed topics is dental anxiety. In essence, dental anxiety represents an intense emotional reaction, which can be triggered even starting with a thought of addressing the dentist. In order to eliminate or reduce this dominant psychological reaction from the start, some specific actions are necessary, such as those of information and communication with the patient. However, the subject in question remains quite complex, taking into account all the possible effects that can be triggered. This fact foresees essential interdisciplinary approaches.

Anxietatea reprezintă o reacție normală la stres care, în anumite circumstanțe, face ca omul să fie mai atent la evenimente, anumite detalii ale lucrurilor și circumstanțe din anturajul său. Anxietatea poate determina faptul ca oamenii să evite unele situații, să identifice locul sau obiectul cu potențial de incomoditate, suferință sau chiar primejdie. Prin starea de anxietate în medicină omul, pacient sau nu, analizând situația obiectiv sau subiectiv, în folosul sau în detrimentul

său, caută să se eschiveze de la anumite acțiuni de diagnostic sau terapeutice, senzații de durere sau repulsie, apariția unor simptome nedorite etc.

Anxietatea dentară reprezintă o formă specifică de frică, concentrată pe vizitele la medic stomatolog sau pe gândul la proceduri dentare. Această teamă poate varia de la o ușoară neliniște până la o fobie severă, care împiedică complet pacientul să viziteze medicul stomatolog, chiar și în caz de urgență. Pacienții anxioși, nimerind în cabinetul stomatologic, reprezintă o adevărată provocare pentru specialiștii din domeniul medical. Aici manifestările comportamentale și reacțiile la acțiunile medicale pot fi dintre cele mai variate, ajungându-se chiar la stări de comportament inadecvat, reacții psihice neconforme, sincope ș. a. În esență, anxietatea dentară este o reacție emoțională intensă, care poate fi declanșată de gândul la posibila durere, la sunetele și mirosurile specifice clinicilor stomatologice sau chiar la simpla idee de a fi în scaunul dentistului.

Mai mulți factori pot contribui la apariția acestei temeri: caracteristici de personalitate, teama de durere, experiențe stomatologice traumatiche din trecut, rușinea sau jena față de starea dentiției, influența mediatică și culturală etc. Instrumentele stomatologice reprezintă un trigger important: turbina care produce sunetul specific, micromotorul care provoacă senzații neplăcute în timpul vibrației, poziția forțată a pacientului în scaunul stomatologic la fel și fobiile apărute în urma altor acte medicale (fobia de ace, sânge, anestezie etc.). Anxietatea dentară se numără printre factorii declanșatori ai episoadelor lipotimice care poate duce până la cele mai nedorite și nefavorabile situații atât pentru pacient, cât și pentru medic.

O tactică generală și lejer accesibilă, dar deosebit de necesară și importantă pentru evitarea sau reducerea anxietății, constă în informarea/autoinformarea pacientului și pregătirea sa adecvată pentru vizita la medicul stomatolog. Un rol deosebit revine pe seama relației medic-pacient, care este una esențială pentru gestionarea eficientă a anxietății. Medicul stomatolog trebuie să posede bine metodele de management al pacienților anxioși care reprezintă o componentă fundamentală a actului medical contemporan. Respectivele metode de conduită terapeutică din partea medicului includ abilități de comunicare, tactică psihologică, capacități de informare corespunzătoare adaptate specificului actului medical.

Remediarea sănătății orale și optimizarea calității vieții devine un deziderat tot mai presant în activitatea medicului stomatolog, fapt ce suscită posibilități de instruire respectivă în formarea profesională și perfecționarea specialiștilor în stomatologie. Concomitent e necesară și instruirea asistenților medicali, altor categorii de specialiști cu o atribuție directă sau indirectă în actul terapeutic stomatologic, cât și a populației, privitor la diminuarea anxietății în aplicarea intervențiilor medicale.

Analizând subiectul anxietății dentare printr-o optică a cercetărilor curente, se întrevăd tot mai accentuat situații clinice pertinente ce duc la ideea unei abordări interdisciplinare (teoretico-conceptuale și practico-clinice) a anxietății dentare.

STIMA DE SINE ȘI CREIERUL

Tatiana Sarî

studentă, anul V, Facultatea de Medicină nr. 1, USMF „Nicolae Testemițanu”, saritaniaa330@gmail.com

Natalia Daniliuc

dr. în psihologie, Catedra de sănătate mintală, psihologie medicală și psihoterapie, USMF „Nicolae Testemițanu”

natalia.daniliuc@usmf.md <https://orcid.org/0000-0003-1440-8704>

SELF-ESTEEM AND THE BRAIN

Self-esteem, a critical psychological construct, reflects an individual's subjective evaluation of the irworth and is intricately linked to social and emotional processes. This paper explores the neural mechanisms under lying self-esteem, drawing on sociometer theory and neuroscientific findings. Key brain regions, including the prefrontal cortex and cerebellum, are implicated in modulating self-esteem through social cognition and emotional regulation. The discussion integrates theoretical perspectives and empirical evidence to provide a comprehensive understanding of how self-esteem functions as a monitor of social acceptance and influences psychological well-being.

Stima de sine reprezintă evaluarea generală a valorii personale a unui individ, cuprinzând atât judecăți globale despre sine, cât și